YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

6 päivänä heinäkuuta 2000 *

Asiassa C-45/97,

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään valtionasiamies R. Silva de Lapuerta, prosessiosoite Luxemburgissa Espanjan suurlähetystö, 4—6 boulevard E. Servais,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamies A. M. Alves Vieira ja oikeudellisessa yksikössä toimiva kansallinen virkamies B. Vilá Costa, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan osittain Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta varainhoitovuonna 1992 rahoitettuja menoja koskevien jäsenvaltioiden tilien sekä tiettyjen varainhoitovuoden 1993 menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä tehdyn päätöksen 96/311/EY muuttamisesta 20 päivänä marraskuuta 1996 tehdyn komission päätöksen 96/701/EY (EYVL L 323, s. 26) siltä osin kuin se koskee Espanjan kuningaskuntaa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: P. J. G. Kapteyn, joka hoitaa kuudennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit G. Hirsch (esittelevä tuomari) ja H. Ragnemalm,

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 20.5.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Espanjan kuningaskunta on yhteisöjen tuomioistuimeen 4.2.1997 toimittamallaan kanteella vaatinut EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan ensimmäisen kohdan (josta on muutettuna tullut EY 230 artiklan ensimmäinen kohta) nojalla yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan osittain Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta varainhoitovuonna 1992 rahoitettuja menoja koskevien jäsenvaltioiden tilien sekä tiettyjen varainhoitovuoden 1993 menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä tehdyn päätöksen 96/311/EY muuttamisesta 20 päivänä marraskuuta 1996 tehdyn komission päätöksen 96/701/EY (EYVL L 323, s. 26; jäljempänä riidanalainen päätös) siltä osin kuin se koskee Espanjan kuningaskuntaa.

2 Kanteessa vaaditaan riidanalaisen päätöksen kumoamista siltä osin kuin siinä ei hyväksytä EMOTR:sta rahoitettaviksi 721 255 271 Espanjan pesetan (ESP) suuruisia menoja, jotka on maksettu oliiviöljyn kulutustukena.

3 Asiakirja-aineistosta ilmenee, että Espanjan kuningaskunta on ottanut oliiviöljyn kulutustukien hallinnointia ja valvontaa varten käyttöönsä järjestelmän, johon kuuluu kaksi laitosta. Servicio Nacional de Productos Agrarios (jäljempänä Senpa) on laitos, jonka tehtävänä on myöntää hyväksyminen tuensaajayrityksille, suorittaa suorat tukimaksut sekä ennakkomaksut vakuutta vastaan ja määrätä mahdollisista seuraamuksista. Agencia para el Aceite de Oliva (oliiviöljyvirasto,

jäljempänä AAO) on toimivaltainen valvontaviranomainen yhteisön lainsäädännössä edellytettyjä tarkastuksia suoritettaessa.

4 Varainhoitovuoden 1992 tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä komissio teki Espanjassa AAO:n tiloissa kaksi tarkastusta (30.9. ja 1.10.1993 sekä 14.—18.3.1994) varmistaakseen sen, että oliiviöljyn kulutustukia hallinnoidaan asianmukaisesti ja että kyseisen jäsenvaltion käyttöön ottama kulutustukien valvontajärjestelmä on tehokas ja täsmällinen.

5 Tarkastuskertomuksen, joka on päivätty 31.5.1994 (jäljempänä tarkastuskertomus), mukaan näissä tarkastuksissa ilmeni vakavia puutteita. Komissio ilmoitti Espanjan viranomaisille 22.9.1994 päivätyllä kirjeellä, että järjestelmän hallinnoinnissa todettujen puutteiden vuoksi EMOTR ehdotti 50 prosentin eli 15 447 431 500 ESP:n suuruista korjausta Espanjan kuningaskunnalle suoritettavien oliiviöljyn kulutustukien kokonaismäärään.

6 Useiden yhteydenottojen ja kahden kahdenvälisen kokouksen jälkeen komissio ehdotti Espanjan viranomaisille 13.6.1995 päivätyllä kirjeellä, että sen alun perin ehdottamasta kiinteämääräisestä rahoituskorjauksesta luovuttaisiin ja Espanjan kuningaskunnalle tosiasiallisesti suoritettavien tukien vähennyksen määrä arvioitaisiin niiden 27 tapauksen perusteella, jotka EMOTR:n tarkastajat tosiasiallisesti olivat tarkastaneet, millä menetelmällä niiden menojen määrä, joita ei hyväksyttäisi EMOTR:sta rahoitettaviksi, alenisi 721 255 271 ESP:aan.

7 Tämä määrä arvioitiin 13 yrityksessä todettujen sääntöjenvastaisuuksien perusteella siten, että korjaukset olivat 10—100 prosenttia ilmoitetuista menoista. Yritysten Lorenzo Sandúa, Hurtado Tenorio, Olivar de Segura ja Agroalimentaria Minerva osalta korjaus oli 100 prosenttia tukien määrästä, kun taas yritysten Sagarra Bascompte SA, Amador Rodríguez SL, Fernández y Ruiz de Aguilar SA, Uteco Jaén, Aragonesa de Aceite de Oliva, Martínez Henarejos,

Hispanoliva, Hijos de Joaquín Seguí ja Emiliano Vivas osalta korjaus oli 10 prosenttia.

8 Espanjan kuningaskunta, joka ei hyväksynyt komission edellä mainittua ehdotusta, saattoi asian sovittelumenettelyn perustamisesta osaksi Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosaston tilien tarkastamista ja hyväksymistä 1 päivänä heinäkuuta 1994 tehdyllä päätöksellä 94/442/EY (EYVL L 182 s. 45) perustetun sovitteluelimen käsiteltäväksi. Kyseinen elin kehotti 5.12.1995 päivätyssä kertomuksessaan komissiota tutkimaan Espanjan viranomaisten kanssa uudelleen mahdollisuutta joko hienosäätää korjauskerrointa kunkin asianomaisen yrityksen osalta tai korvata komission rahoituskorjausta koskeva ehdotus kiinteämääräisellä 2 prosentin korjauksella niistä kokonaismenoista, jotka kyseinen jäsenvaltio oli ilmoittanut vuodelta 1992.

9 Komissio ei kuitenkaan noudattanut tätä kehotusta vaan teki riidanalaisen päätöksen, joka vastaa 13.6.1995 päivättyyn kirjeeseen sisältynyttä ehdotusta.

10 Kanteensa tueksi Espanjan kuningaskunta vetoaa kahteen perusteeseen, jotka koskevat toisaalta yhteisen maatalouspolitiikan rahoitukseen liittyvien oikeussääntöjen ja rasva-alan yhteiseen markkinajärjestelyyn liittyvien oikeussääntöjen rikkomista ja toisaalta suhteellisuusperiaatteen loukkaamista. Se täsmentää tässä yhteydessä, että koska komissio ehdottaa tarkastuskertomuksessa todettujen tosiseikkojen perusteella rahoituskorjausta, joka koskee 13:a yritystä, ja neljältä näistä evätään alun perin saatu tuki kokonaan sekä yhdeksältä muulta 10 prosenttia tuesta, se ilmoittaa kunkin asianomaisen yrityksen osalta syyt, joiden vuoksi se katsoo, että tukea ei ole myönnetty yhteisön oikeuden vastaisesti. Nämä kaksi esitettyä kanneperustetta on siis tutkittava kunkin yksittäisen yrityksen tilanteen kannalta.

Yritykset, joita koskeva rahoituskorjaus on 100 prosenttia

Yritys Lorenzo Sandúa

11 Tarkastuskertomuksessa todetaan seuraavat sääntöjenvastaisuudet: saapuneita oliiviöljyn määriä ei ole eritelty vuositarkastuksen yhteydessä; samaa ajanjaksoa koskevan poistuneen oliiviöljyn osalta on ilmoitettu ainoastaan kuukauden nimi eikä mitään muita tietoja; tarkastajat epäilevät laskujen väärentämistä, mutta näiden epäilysten perusteella ei ole tehty muita tutkimuksia; varastokirjanpidosta ei ilmene viiteen viimeiseen laskuun sisältyviä 25 litran pakkauksia, jotka vastaavat irtotavarana myytyä öljyä; yhtiö ei ole esittänyt näitä viittä laskua eikä arvonlisäveroa koskevia rekistereitä ja laskelmia eikä rahoituskirjanpitoa; kaikki asiakirjat ovat yrityksen ulkopuolella; AAO:n kehotuksesta yritys on lähettänyt asiakirjat, mutta vasta kolmen kuukauden kuluttua; AAO ei mainitse mitään lähetettyjen asiakirjojen korjailemisesta eikä varsinkaan siitä mahdollisuudesta, että niitä on "väärennetty", kun otetaan huomioon viive niiden lähettämisessä. Komissio on tästä syystä soveltanut ilmoitettuihin tukiin 100 prosentin rahoituskorjausta.

12 Espanjan kuningaskunta väittää, että ilmoitetut tuet on suoritettu yhteisön lainsäädännön mukaisesti.

13 Erityisesti laskujen väärentämistä koskevien epäilyjen osalta Espanjan kuningaskunta korostaa, että kun AAO ilmoitti syyt, joiden vuoksi se epäili niiden lainmukaisuutta, se ehdotti Senpalle kertomuksensa jättämiseksi asetetun määräajan pidentämistä oliiviöljyn kulutustukijärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 24 päivänä syyskuuta 1985 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2677/85 (EYVL L 254, s. 5) 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti, sellaisena kuin kyseinen säännös on muutettuna 8.3.1991 annetulla komission asetuksella N:o 571/91 (EYVL L 63, s. 19), 23.4.1992 annetulla komission asetuksella N:o 1008/92 (EYVL L 106, s. 12) ja 19.3.1993 annetulla komission asetuksella N:o 643/93 (EYVL L 69, s. 19; jäljempänä asetus N:o 2677/85). Tämän ajanjakson aikana AAO oli tehnyt tarkastuksia, täy-

dentänyt tietojaan ja eritellyt tuloksia sekä tehnyt niiden perusteella sen päätelmän, että vaikka tosiseikkoja tutkittaessa ei ollut ilmennyt yhtään tukihakemusta, joka ei olisi ollut vaatimusten mukainen, olisi asianmukaista, että tulevaisuudessa täydennettäisiin rekistereiden sekä kirjanpitotositteiden ja kaupallisten asiakirjojen tarkastusta taloudellisten toimijoiden ja öljyn vastaanottajien tiloissa tehtävillä horisontaalisilla tarkastuksilla, ja näin on meneteltykin.

14 Espanjan kuningaskunta katsoo, että havaittujen tosiseikkojen seurannan lisäksi on toteutettu muitakin tarkastustoimenpiteitä, että ne kysymykset, jotka olivat saattaneet herättää epäilyksiä, on ratkaistu, että varastokirjanpito oli saatavilla yrityksessä, koska ainoastaan rahoituskirjanpitoa pitivät yrityksen ulkopuoliset asiantuntijat, ja että AAO:n tarkastusten arvioinnista vastaava osasto jätti Senpalle toimitetun kertomuksensa tukihakemuksia koskevan ehdotuksen muodossa siten, että kaikki suoritetut tarkastustoimenpiteet ja niiden tulokset otettiin huomioon.

15 Oliiviöljyn kulutustukea koskevista yleisistä säännöistä 19 päivänä joulukuuta 1978 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3089/78 (EYVL L 369, s. 12) 7 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan jäsenvaltiot perustavat valvontajärjestelmän, jolla taataan, että tuote, jolle tukea haetaan, täyttää tuen saamisen edellytykset.

16 Asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että asetuksen N:o 3089/78 7 artiklassa tarkoitettuja tarkastuksia varten jäsenvaltioiden on tarkastettava järjestelmällisesti hyväksyttyjen pakkausyritysten varastokirjanpito. Niiden on tarkastettava myös pistokokein näiden yritysten toteuttamien toimenpiteiden rahoitusta koskevat tositteet.

17 Saman 12 artiklan 1 kohdan kolmannessa, neljännessä ja viidennessä alakohdassa säädetään, että ensimmäisessä alakohdassa mainittujen käyntien yhteydessä jäsenvaltioiden on tarkistettava vastaavuus irtotavarana ja pakattuna olevan öljyn kokonaismäärien sekä yrityksen alueella ja sen 7 artiklan mukai-

sessa varastointipaikassa fyysisesti olevien tyhjien pakkausten kokonaismäärän ja varastokirjanpitoon merkittyjen tietojen välillä. Jos tukihakemuksessa olevien tietojen paikkansapitävyyttä epäillään, jäsenvaltioiden on tarkastettava myös hyväksyttyjen yritysten rahoituskirjanpito. Jäsenvaltio voi lisäksi tehdä hyväksytyissä yrityksissä ennalta ilmoittamattomia tarkastuksia, jotka ovat edellä tarkoitettujen tarkastusten kaltaisia.

18 Näistä säännöksistä seuraa, että varastokirjanpitoon ja rahoituskirjanpitoon liittyvien asiakirjojen on oltava saatavilla yrityksissä sillä hetkellä, kun toimivaltainen viranomainen suorittaa tarkastuksen, vaikka kyseessä olisikin ennalta ilmoittamaton tarkastus.

19 Nyt käsiteltävässä asiassa Espanjan kuningaskunta ei kiistä sitä, että rahoituskirjanpito ei ollut saatavilla AAO:n tarkastajien tehdessä tarkastuksensa. Asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä ja neljännessä alakohdassa tarkoitettua tarkastusta ei siis voitu suorittaa.

20 Lisäksi on muistettava, että asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 1 kohdan seitsemännen alakohdan mukaan horisontaalisena tarkastuksena, erityisesti epäiltäessä tukihakemuksissa olevien tietojen paikkansapitävyyttä, jäsenvaltion on tehtävä säännöllisesti täydentäviä tarkastuksia raaka- ja pakkausaineiden toimittajien osalta sekä niiden toimijoiden osalta, joille pakattu öljy on toimitettu.

21 Tältä osin Espanjan kuningaskunta myöntää, että huolimatta laskujen sääntöjenmukaisuutta koskeneista epäilyistä Espanjan viranomaiset eivät olleet tehneet horisontaalista tarkastusta.

22 Edellä esitetystä ilmenee, että asetuksen N:o 3089/78 7 artiklan ja asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 1 kohdan mukaisia tarkastuksia ei todellisuudessa ole tehty.

23 Rahoituskorjauksen määrän osalta Espanjan kuningaskunta arvostelee komissiota siitä, että se ei ole tässä tapauksessa noudattanut perusteita, jotka se oli itse määrittänyt rahoituksellisten seurausten arvioinnista EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä tehtävän päätöksen valmistelun yhteydessä EMOTR:n komitealle antamassaan 3.6.1993 päivätyssä tiedonannossa (asiakirja VI/216/93). Kyseisessä tiedonannossa komissio ehdotti nimittäin kolmea kiinteämääräistä korjausluokkaa, jotka olivat 2, 5 ja 10 prosenttia tehdyn rikkomuksen vakavuuden mukaan. Tätä taustaa vasten 100 prosentin korjaus on sen mielestä joka tapauksessa suhteeton.

24 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komissio voi kieltäytyä kokonaan hyväksymästä EMOTR:sta rahoitettavaksi esitettyjä menoja, jos se toteaa, että riittäviä valvontamenetelmiä ei ole olemassa (ks. asia C-242/97, Belgia v. komissio, tuomio 18.5.2000, Kok. 2000, s. I-3421, 122 kohta).

25 Komissio varaa näin ollen 3.6.1993 päivätyssä tiedonannossaan itselleen mahdollisuuden soveltaa poikkeuksellisissa olosuhteissa 10:tä prosenttia suurempaa korjauskerrointa.

26 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että yritystä Lorenzo Sandúa koskeneissa tarkastuksissa todetut puutteet ovat niin vakavia, että ilmoitettujen menojen hyväksyminen EMOTR:sta rahoitettavaksi on perusteltua evätä kokonaisuudessaan.

Yritys Hurtado Tenorio

27 Tarkastuskertomuksessa todetaan seuraavat sääntöjenvastaisuudet: irtotavarana myytävän öljyn varastot eivät vastaa kaupallisia asiakirjoja; laadunvaihteluja esiintyy; myytyjen tuotteiden ryhmää ja laatuluokkaa ei ilmoiteta, eivätkä ne ilmene myyntilaskuista; siirto varastosta myyntipaikkaan ilmoitetaan öljynmyyntinä; ulkovarastoja on käytetty, vaikka ne eivät ole pakkausyrityksen vaan puristamon tiloissa; tarkastusten tulokset osoittavat, että tuote sisältää 0,5 ppm trikloretyleeniä, vaikka sallittu enimmäismäärä on 0,1 ppm; tukihakemuksen 5 936 kg:n vähennystä on sovellettu sellaisiin myytyihin määriin, jotka eivät vastanneet standardeja, vaikka AAO ilmoittaa kertomuksessaan, että kun öljyn puhtaus ei ole vaatimusten mukainen, voidaan esittää tuen poistamista kokonaan ja seuraamuksien määräämistä. Komissio on tästä syystä soveltanut ilmoitettuihin tukiin 100 prosentin rahoituskorjausta.

28 Espanjan kuningaskunta kiistää EMOTR:n toteamusten paikkansapitävyyden.

29 Irtotavarana olevan öljyn varastojen eroja koskevan ensimmäisen väitteen osalta se täsmentää, että öljyjen laatu kehittyy luonnostaan ajan myötä ja että öljy, jonka voidaan luokitella olevan alkuperältään "ensipuristettu neitsytöljy", saattaa muuttua laadultaan tavalliseksi neitsytöljyksi. Espanjan kuningaskunnan mukaan tämä muutos voidaan ilmoittaa varastokirjanpidon kohdassa "laatua koskevat korjaukset", mutta tämä ei vaikuta mitenkään tuen määrään. Irtotavarana olevan öljyn varastojen ero, johon on viitattu, johtuu siitä, että varastosta puuttui varastoa koskevien kirjanpitotietojen mukaan 872 litraa ensipuristettua neitsytöljyä, kun tavallista neitsytöljyä oli samaan aikaan 934 litraa ylimääräistä. Fyysisten varastojen ja kirjanpidon mukaisten varastojen välinen ero oli siis vain 62 litraa, mikä on vähän varastojen kokoon nähden.

30 Tässä yhteydessä on muistettava, että asetuksen N:o 2677/85 3 artiklan ensimmäisen kohdan a, b ja f alakohdan mukaan jokaisen pakkausyrityksen on

pidettävä päivittäistä varastokirjanpitoa, jossa on oltava tiedot varastossa olevista oliiviöljymääristä niiden alkuperän ja tarjontamuodon mukaan eriteltyinä hyväksymispäivästä lähtien, yritykseen saapuneen oliiviöljyn eräkohtainen määrä ja laatu niiden alkuperän ja tarjontamuodon mukaan eriteltyinä sekä pakatun oliiviöljyn määrä ja laatu. Nyt käsiteltävässä asiassa Espanjan kuningaskunta ei kyseenalaista tarkastuskertomuksessa esitettyjä toteamuksia, joiden mukaan yrityksen varastokirjanpidossa ei ole eritelty asianmukaisesti oliiviöljyvarastojen eri laatuja.

31 Toisesta väitteestä, jonka mukaan varastot eivät vastanneet kaupallisia asiakirjoja, Espanjan kuningaskunta korostaa, että ero apurekisterin tietojen ja kaupallisissa asiakirjoissa mainittujen tietojen välillä oli 5 litraa eli 4,58 kg. AAO:n kertomuksessa mainittiin pienempi määrä määräämättä siitä seuraamusta, koska ero oli niin vähäinen.

32 Tässä yhteydessä on todettava, että Espanjan kuningaskunta myöntää, että varastokirjanpitoon sisältyvät tiedot ja kaupallisiin asiakirjoihin sisältyvät tiedot poikkeavat toisistaan, vaikka se pitääkin eroa "merkityksettömänä". Asiakirja-aineisto osoittaa lisäksi myös sen, että irtotavarana myytävän öljyn samoin kuin pakatun öljyn kirjanpidon mukaisten varastojen ja fyysisten varastojen välillä on perusteettomia eroja. Tältä osin varastokirjanpitokaan ei siis ole yhteisön lainsäädännön mukainen.

33 Kolmannesta väitteestä, jonka mukaan tiedot myytyjen tuotteiden ryhmästä, niiden laadusta ja tarjontamuodosta puuttuvat myyntilaskuista, Espanjan kuningaskunta toteaa, että jo laskuja tarkasteltaessa ilmenee, että ne sisältävät kaikki alaa koskevassa lainsäädännössä edellytetyt tiedot. Sen mukaan laskuista selviävät tarkasti kaikki ne liiketoimeen liittyvät kaupalliset ja verotukselliset seikat, jotka pitääkin, vaikka olisikin toivottavaa, että ne olisivat yksityiskohtaisempia. Joka tapauksessa nämä yksityiskohdat ovat AAO:n tiedossa tuotteita koskevien kirjanpitotietojen ansiosta, joissa viitataan kaupallisiin asiakirjoihin.

34 Asetuksen N:o 2677/85 3 artiklan ensimmäisen kohdan g ja h alakohdan mukaan päivittäisessä varastokirjanpidossa on ilmoitettava myös yrityksestä poistuneen oliiviöljyn eräkohtainen määrä ja laatu sekä jokaisesta poistuneesta erästä myyntilaskun numero. Espanjan kuningaskunta ei kiistä niiden tarkastuskertomuksen toteamusten oikeellisuutta, joiden mukaan laskuissa ei ilmoiteta myydyn oliiviöljyn laatua. Koska tällainen tieto on kuitenkin välttämätön myytyjen tuotteiden ryhmän yksilöimiseksi, yhteisön lainsäädäntöä ei ole noudatettu.

35 Neljännestä väitteestä, jonka mukaan varastojen siirto myyntipaikkaan on esitetty öljyn myynnistä johtuvana poistumisena, Espanjan kuningaskunta toteaa, että kyseinen yritys todellakin uskoi, että poistuminen myyntipaikkaan synnyttäisi oikeuden tukeen; tästä syystä tukea haettiin muutamien kuukausien ajan suuremmalle määrälle kuin mihin yrityksellä olisi ollut oikeus, mutta muina kuukausina tukea haettiin vastaavasti pienemmälle määrälle, joten AAO:n tutkiessa tätä useamman kuukauden kattavaa ajanjaksoa ilmeni, että todellisuudessa myydyt ja poistuneet määrät, joiden osalta tukea olisi saatu hakea, olivat suuremmat kuin määrät, joiden osalta tukea oli haettu. Yrityksen noudattama käytäntö ei kaiken kaikkiaan ole merkinnyt sitä, että tukea olisi suoritettu öljystä, jota ei olisi myyty ja joka ei tosiasiallisesti olisi poistunut yrityksestä.

36 Asetuksen 2677/85 9 artiklan 1 kohdasta seuraa, että kunkin tukihakemuksen on koskettava oliiviöljyn kokonaismäärää, joka on poistunut pakkausyrityksestä määrätyn kuukauden aikana. Jos 15 tonnin vähimmäismäärää ei ole saavutettu määrätyn kuukauden aikana, hakemus on jätettävä viimeistään sitä kuukautta, jonka aikana vähimmäismäärä saavutetaan, seuraavan toisen kuukauden loppuun mennessä. Säännöksen 3 kohdan mukaan jäsenvaltion on maksettava tuen määrä hakemuksen jättöpäivää seuraavien 150 päivän kuluessa.

37 Tässä tapauksessa on kiistatonta, että Hurtado Tenorio on usean kuukauden ajan hakenut tukia suuremmille oliiviöljymäärille kuin mihin sillä oli oikeus. Tällainen menettely on yhteisön lainsäädännön vastaista, eikä lainsäädännön rikkomista

voida korjata tukihakemuksista samassa suhteessa muina kuukausina tehtävillä vähennyksillä. Espanjan kuningaskunta ei ole myöskään esittänyt mitään todisteita tukeakseen väitteitään, joiden mukaan asianomaisena ajanjaksona saatu tuki ei ole ylittänyt sitä, mitä kyseinen yritys kykeni vaatimaan.

38 Viidennestä väitteestä, joka koskee sellaisten ulkovarastojen käyttöä, jotka eivät sijaitse pakkausyrityksen vaan puristamon tiloissa, Espanjan kuningaskunta täsmentää, että pakkausjärjestelmä ja puristamo muodostavat yhden kokonaisuuden, joka on yrityksen käytössä. Jos varastot ilmoitettaisiin tämän kokonaisuuden siinä osassa, jossa on puristamo, niitä ei olisi mitään syytä ilmoittaa pakkaamiseen varatussa osassa koska muutoin ne tulisivat kirjatuksi kahteen kertaan. Lisäksi kaikki varastot on ilmoitettu, koskivatpa ne pakkaustoimintaa tai puristamon toimintaa, kunkin varaston sisältö on yksilöity ja seuranta hoidetaan kunkin toiminnon osalta pidetyn varastokirjanpidon rekisterien ja "punnitusten" avulla.

39 Tässä yhteydessä on muistettava, että asetuksen N:o 2677/85 7 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaan yrityksen alueen ulkopuolella olevan varastointipaikan on annettava riittävät takeet varastoitujen tuotteiden valvonnasta, ja sen on oltava valvonnasta vastaavan toimielimen ennakolta hyväksymä. Tässä tapauksessa Espanjan kuningaskunta ei ole osoittanut, että nämä edellytykset täyttyisivät.

40 Kuudennesta väitteestä, joka koskee trikloretyleenin esiintymistä öljyssä, Espanjan kuningaskunta väittää, että EMOTR on menetellyt virheellisesti katsoessaan, että kyseessä oli öljyn epäpuhtautta koskenut ongelma, vaikka kyseisen aineen esiintyminen merkitsee pikemminkin öljyn saastumista, kun arvo oli 0,5 ppm. Tämä tilanne ei kuulu asetuksen N:o 2677/85 laadunvalvontaan liittyvän 5 artiklan soveltamisalaan, vaan sitä olisi pidettävä oliiviöljyn määrittelemiseen liittyvän asetuksen N:o 3089/78 4 artiklan säännösten rikkomisena.

41 Tässä yhteydessä on korostettava, että asetuksen N:o 2677/85 5 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on tarkastettava pistokokein, että tuotetta lähinnä olevaan pakkaukseen pakattu öljy vastaa jotain asetuksen N:o 3089/78 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuista määritelmistä. Asetuksen N:o 2677/85 5 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että jos kunkin jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen toteaa, että kyseinen öljy ei täytä mitään 1 kohdassa tarkoitetuista määritelmistä sellaisten seosten tai kemiallisten menetelmien seurauksena, joiden tarkoitus on saattaa kulutustukeen oikeutetuksi öljy, jolla ei olisi siihen oikeutta, viranomaisen on peruutettava välittömästi yrityksen hyväksyminen ajanjaksoksi, jonka kesto on yhdestä viiteen vuotta rikkomuksen vakavuuden perusteella, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollisten muiden seuraamusten soveltamista.

42 Espanjan kuningaskunta myöntää, että kemiallisen aineen esiintyminen 5 936 kg:n suuruisessa oliiviöljyerässä ei sovi yhteen yhteisön lainsäädännön mukaisen oliiviöljyn määritelmän kanssa. Tässä yhteydessä se ei kiistä sen komission väitteen paikkansapitävyyttä, jonka mukaan oliiviöljy sisälsi kyseistä ainetta sellaisen määrän, joka oli 5 kertaa suurempi kuin vahvistetut enimmäisrajat. Yhteisön lainsäädännön rikkominen on siis näytetty toteen.

43 Edellä esitetyn perusteella Espanjan kuningaskunta ei ole kumonnut yhtään Hurtado Tenorion osalta esitetyistä sääntöjenvastaisuuksista. Kun otetaan huomioon tiettyjen sääntöjenvastaisuuksien vakavuus, ilmoitettujen menojen korjaaminen 100 prosentilla ei ole suhteetonta vaan vaikuttaa perustellulta.

Osuuskunta Olivar de Segura

44 Tarkastuskertomuksessa todetaan seuraavat sääntöjenvastaisuudet: yksityiskohdat rahoituskirjanpidon ja saapuneen öljyn tarkastuksesta puuttuvat, koska viitataan ainoastaan vastaaviin rekistereihin; tarkastajan loppuselvitys on riittämätön, koska siinä täsmennetään ainoastaan, että kaikki on kunnossa, vaikka Senpalle toimitetussa muistiossa viitataan 4 580 kg:n vähennykseen, joka johtuu virheistä, joita oli tehty kirjattaessa kirjanpitorekisterien tietoja tukihake-

mukseen. Komissio on tästä syystä soveltanut ilmoitettuihin tukiin 100 prosentin rahoituskorjausta.

45 Espanjan kuningaskunta väittää ensinnäkin, että EMOTR:n väitteet eivät vastaa todellisuutta, koska AAO:n tarkastajat ovat tarkistaneet kirjanpidon ja heidän selvityksensä ovat erittäin yksityiskohtaisia. Lisäksi tarkastaja oli ehdottanut haettuun tukeen nähden 4 580 kg:n eli 5 000 oliiviöljylitran vähennystä erästä, jonka yritys oli ilmoittanut myydyksi mutta joka puuttui varastokirjanpidosta; näin ollen soveltamiensa perusteiden mukaisesti tarkastaja ei ollut hyväksynyt hakemuksen tätä osaa, josta ei ollut tositetta.

46 Myöskään AAO:n kertomuksessa ei puollettu tuen suorittamista kyseisen 4 580 kg:n oliiviöljyerän osalta, sillä varastokirjanpitoa tutkittaessa oli ilmennyt, että tätä määrää ei ollut sisällytetty poistuneiden erien rekisteriin kyseiseltä ajanjaksolta. Kirjanpidon mukaan tämä määrä oli poistunut kesäkuussa 1992, ja yritys oli ottanut sen virheellisesti toukokuuta koskevaan hakemukseen.

47 Espanjan kuningaskunta väittää toiseksi, että kun komissio on vaatinut hyväksymisen peruuttamista ja soveltanut 100 prosentin korjauskerrointa, se on loukannut suhteellisuusperiaatetta. Sen mielestä asetuksen N:o 3089/78 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu hyväksymisen peruuttamista määräajaksi koskeva velvoite ei seuraa automaattisesti pelkästään siitä, että tukea on haettu suuremmalle määrälle kuin mihin yrityksellä olisi oikeus tai öljylle, joka ei vastaa vaatimuksia. Edellytetään ensinnäkin sitä, että öljymäärä, jonka osalta tukea haetaan perusteettomasti, on huomattava, eli asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan mukaisesti "vähintään 20 prosenttia suurempi kuin tarkastettu määrä", ja lisäksi edellytetään erehdyttämistarkoitusta, eikä kyseessä saa olla puhdas virhe.

48 Osuuskunta Olivar de Seguran tapauksessa hyväksymisen peruuttaminen ei ole seuraamuksena perusteltavissa ylityksen määrällä, joka on 4 prosenttia tarkastetun öljyn kokonaismäärästä, eikä erehdyttämistarkoituksella, koska virhe oli havaittavissa tuen hakijan kirjanpidosta.

49 Komission mukaan hyväksyminen on peruutettava automaattisesti, jos jokin asetuksen N:o 3089/78 2 artiklan 1 kohdan mukaisista edellytyksistä ei enää täyty. Tältä osin asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 6 kohtaa, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 643/93, ei voida ensinnäkään soveltaa tarkastettuun varainhoitovuoteen, koska kyseistä säännöstä muutettiin vasta asianomaisen varainhoitovuoden jälkeen. Toiseksi hyväksymisen peruuttaminen ei edellytä myöskään sitä, että olisi osoitettava tuensaajan rikkoneen säännöksiä tahallisesti.

50 Nyt käsiteltävässä asiassa on kiistatonta, että asianomaisen osuuskunnan esittämä oliiviöljyn kulutustukea koskenut hakemus koski määrää, joka oli 4 580 kg suurempi kuin se määrä, jonka osalta oikeus tukeen oli myönnetty.

51 Tältä osin kyseisessä 12 artiklan 6 kohdassa säädetään, siinä muodossa kuin sitä on sovellettava nyt käsiteltävään asiaan, että jos toimivaltaisen viranomaisen päätöksellä todetaan, että tukihakemuksessa oleva määrä on suurempi kuin määrä, jolle on vahvistettu oikeus tukeen, jäsenvaltion on peruutettava hyväksyminen välittömästi rikkomuksen vakavuuden mukaan määritettäväksi ajanjaksoksi, jonka pituus on yhdestä viiteen vuotta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muiden mahdollisten seuraamusten soveltamista.

52 Kyseisestä säännöksestä seuraa, että toimivaltaisella viranomaisella, jonka on otettava huomioon rikkomuksen vakavuus, on jo tästä syystä velvollisuus noudattaa suhteellisuusperiaatetta.

53 Tältä osin on korostettava, että komissio on muuttanut asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 6 kohtaa asetuksella N:o 643/93 siten, että jos toimivaltaisen viranomaisen päätöksellä todetaan, että kulutustukihakemuksessa oleva määrä on suurempi kuin määrä, jolle on hyväksytty oikeus tukeen, jäsenvaltio määrää pakkausyritykselle seuraamuksen, jonka määrä on kolmesta kahdeksaan kertaa niin suuri kuin väärin perustein haetun tuen määrä, ottaen huomioon rikkomuksen vakavuus. Jos määrä, jolle tukea on haettu väärin perustein, on kuitenkin vähintään 20 prosenttia suurempi kuin tarkastettu määrä, jolle tukioikeus on myönnetty, taloudellisen seuraamuksen soveltamisen lisäksi jäsenvaltio peruuttaa hyväksymisen jaksoksi, jonka pituus on rikkomuksen vakavuudesta riippuen yhdestä kolmeen vuoteen.

54 Tässä kyseisen 12 artiklan 6 kohdan uudessa versiossa ainoastaan täsmennetään perusteita, joita komission mukaan on noudatettava, kun sovelletaan suhteellisuusperiaatetta säädettyjä seuraamuksia täytäntöönpantaessa, kuten myös asetuksen N:o 643/93 neljännestä perustelukappaleesta ilmenee.

55 Komissio ei kiistä sen Espanjan kuningaskunnan väitteen oikeellisuutta, jonka mukaan määrä, jonka osalta tukea haettiin perusteettomasti, oli 4 prosenttia kyseisen osuuskunnan esittämien hakemusten kokonaismäärästä. Vaikka otetaan huomioon se, että kyseisen säännöksen uudessa versiossa hyväksymisen peruuttamista koskevaan seuraamukseen, jota sovelletaan vain siinä tapauksessa, että määrä, jonka osalta tukea on haettu väärin perustein, on vähintään 20 prosenttia suurempi kuin tarkastettu määrä, jonka osalta oikeus tukeen on myönnetty, liittyy kuhunkin sääntöjenvastaiseen tukihakemukseen sovellettava taloudellinen seuraamus, josta ei aikaisemmin ollut säädetty, on myönnettävä, että se, että määrä, jonka osalta tukioikeus on myönnetty, on ylitetty 4 prosentilla, ei missään tapauksessa voi olla perusteena hyväksymisen peruuttamiselle.

56 Koska 100 prosentin rahoituskorjauksen soveltaminen ilmoitettuihin tukiin perustuu olennaisilta osin komission virheelliseen väitteeseen, jonka mukaan 4 580 kg:n öljyerään liittyneen tukihakemuksen sääntöjenvastaisuuden olisi pitänyt johtaa osuuskunta Olivar de Seguran hyväksymisen peruuttamiseen, riidanalainen päätös on kumottava tältä osin.

Yritys Agroalimentaria Minerva

57 Tarkastuskertomuksessa todetaan seuraavat sääntöjenvastaisuudet: fyysisten varastojen ja kirjanpidon mukaisten varastojen välillä on selittämättömiä eroja; tukihakemus koskee suurempaa määrää kuin se, jonka osalta olisi ollut oikeus tukeen, eikä se johdu pelkästään kirjanpidolliseen laskuvirheeseen rinnastettavissa olevasta virheestä, joten hyväksyminen on peruutettava viimeksi mainitun rikkomuksen perusteella. Tästä syystä komissio on soveltanut ilmoitettuihin tukiin 100 prosentin rahoituskorjausta.

58 EMOTR:n ehdottaman hyväksymisen peruuttamisen osalta Espanjan kuningaskunta täsmentää, että tukea haettiin perusteettomasti 3 069 kg:lle öljyä ja että tämä johtui virheestä, joka oli tapahtunut laskettaessa yhteen varastokirjanpitoon kirjattuja öljymääriä, jotka olivat poistuneet joulukuussa 1991 myyntipaikoista kulutusta varten. Kun virhettä verrataan siihen oliiviöljymäärään, jonka osalta kyseiselle yritykselle oli myönnetty oikeus tukeen, eli 480 011 kg, se koski ainoastaan 0,64:ää prosenttia siitä. Koska virheellistä ilmoitusta ei ollut esitetty tahallisesti eikä törkeästä tuottamuksesta, tällainen virhe ei edellytä asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 6 kohdan mukaisen seuraamuksen soveltamista.

59 Kuten tämän tuomion 55 ja 56 kohdassa on todettu osuuskunta Olivar de Seguran osalta, tässä yhteydessä on todettava vain, että tukeen oikeuttavan öljymäärän ylittäminen 0,64 prosentilla — prosenttimäärä, jonka oikeellisuutta komissio ei ole kiistänyt — ei ole niin huomattava ylitys, että kyseisen yrityksen hyväksymisen peruuttaminen olisi perusteltua.

60 Koska komissio on perustanut 100 prosentin rahoituskorjauksen olennaisilta osin virheelliseen väitteeseen, jonka mukaan asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 6 kohdan säännöksiä olisi rikottu, riidanalainen päätös on kumottava tältä osin.

Yritykset, joita koskeva rahoituskorjaus on 10 prosenttia

Yritys Sagarra Bascompte SA

61 Tarkastuskertomuksessa todetaan, että tarkastajien kyseiseen yritykseen tekemän käynnin tulokset ja heidän AAO:n toimistolla laatimansa loppupäätelmät poikkeavat toisistaan. Tarkastuskäynnistä tehdyn pöytäkirjan mukaan varastokirjanpito ei ole ajan tasalla, teoreettisten varastojen määrää on mahdotonta selvittää, pakkausten fyysiset varastot ja kirjanpidon mukaiset varastot poikkeavat toisistaan eikä tarkastajille ole esitetty mitään kaupallisia asiakirjoja, koska kirjanpitoaineisto ei ollut saatavilla tarkastuksen aikana. AAO:n keskustoimistolla laadituissa loppupäätelmissä sitä vastoin todetaan, että varastot ja kirjanpitotiedot vastaavat toisiaan samoin kuin asiakirjat ja rekisterit. Tästä syystä komissio on soveltanut ilmoitettuihin tukiin 10 prosentin rahoituskorjausta.

62 Espanjan kuningaskunta väittää, että EMOTR:n väitteet ovat virheellisiä ja että tarkastustehtävä suoritettiin asianmukaisesti.

63 Väitteestä, jonka mukaan varastokirjanpito ei ollut ajan tasalla, se täsmentää, että tarkastus tehtiin ensin asiakirjojen perusteella, ja sen aikana tarkastaja tutki varastoihin liittyneet kirjanpitoasiakirjat, jotka yritys oli sille esittänyt. Tämän jälkeen yrityksessä oli käyty, ja käynnin aikana tehtiin tarkastuksia paikan päällä. Lopuksi tehtiin päätelmät koko tämän menettelyn perusteella, ja niitä laadittiin sekä käynnin aikana että sen jälkeen AAO:n toimistolla.

64 Espanjan kuningaskunnan mukaan toisinaan käy niin, että yrityksellä on käynnin aikana käytettävissään ajan tasalle saatettuja tietoja mutta että viimeisimpiä tietoja ei ole kirjattu rekistereihin täysin pätevistä syistä — esimerkiksi tässä

tapauksessa kyseisestä työstä vastaavan henkilön sairastuminen — jotka on mainittu tarkastajien pöytäkirjassa. Tämä seikka ei millään tavoin estä kirjanpidon mukaisten varastojen tarkastamista tarkastusmenettelyn aikana, minkä osoittaa todeksi se, että nämä tarkastukset on suoritettu kyseisen yrityksen osalta.

65 Tältä osin on todettava vain, että asetuksen N:o 2677/85 3 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan jokaisen pakkausyrityksen on pidettävä hyväksymispäivästään alkaen päivittäistä varastokirjanpitoa. Espanjan kuningaskunta myöntää, että tarkastusta tehtäessä kyseisen yrityksen varastokirjanpito ei ollut täydellinen. On siis kiistatonta, että kyseinen yritys on rikkonut tätä säännöstä.

66 Pakkausten tarkastuksen aikana ilmenneiden fyysisten varastojen ja kirjanpidon mukaisten varastojen välisten erojen osalta Espanjan kuningaskunta täsmentää, että huomattavia eroja ei ole havaittu. Sen mukaan kansallinen tarkastaja on tarkastanut hänelle käynnin aikana annetut rekisterit ja kaupalliset asiakirjat. Se, että arvonlisäveron neljännesvuosittaisiin suorituksiin liittyneet veroasiakirjat eivät olleet saatavilla käynnin aikana, johtui siitä, että kyseessä oli ennalta ilmoittamaton tarkastus, joka suoritettiin asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 1 kohdan säännösten mukaisesti; se, että nämä asiakirjat säilytettiin yrityksen ulkopuolisilla asiantuntijoilla, on hyvin vakiintunut käytäntö yksittäisissä yrityksissä ja pienissä yhtiöissä. Kun tässä tapauksessa tarkastuksen aikana vaadittiin jäljennöksen esittämistä näistä veroasiakirjoista, todiste siitä, että yritys oli suorittanut arvonlisäveron, toimitettiin välittömästi faksilla.

67 Tässä yhteydessä on muistettava, kuten tämän tuomion 18 kohdassakin on todettu, että varastokirjanpitoon ja rahoituskirjanpitoon liittyvien asiakirjojen on oltava saatavilla yrityksissä sillä hetkellä kun toimivaltainen viranomainen suorittaa tarkastuksen, vaikka kyseessä olisikin ennalta ilmoittamaton tarkastus. Nyt käsiteltävässä asiassa tilanne ei ole ollut tällainen.

68 Sagarra Bascompte SA:n osalta tehdyissä tarkastuksissa ilmenneet puutteet ovat siis täysin hyväksyttävä peruste 10 prosentin rahoituskorjaukselle, jota ei missään tapauksessa voida pitää suhteettomana tehtyjen rikkomusten vakavuuteen nähden.

Yritys Amador Rodríguez SL

69 Tarkastuskertomuksessa todetaan seuraavat sääntöjenvastaisuudet: tarkastajat toteavat pelkästään yrityksen ilmoituksen perusteella, että pakkaustiloissa ei ole tehty muutoksia; yrityksen henkilöstön edustaja on nimetty yrityksen lailliseksi edustajaksi ilman että olisi vaadittu mitään todistetta asiasta; 14 000 pakkausta puuttuu; myös 25 litran pakkauksia puuttuu; 1 litran ja 5 litran pakkauksia ei ole tarkastettu; kaupallisten asiakirjojen tarkastukset on ilmoitettu prosentteina eikä määrinä; yrityksen sisäisiä siirtoja koskevista raporteista on tarkastettu vain 5 prosenttia; kaikki tiedot poistuneista oliiviöljyeristä ja pakatun neitsytoliiviöljyn varastoista puuttuvat. Tästä syystä komissio on soveltanut ilmoitettuihin tukiin 10 prosentin rahoituskorjausta.

70 Espanjan kuningaskunnan mukaan nämä väitteet eivät perustu asianmukaiseen tarkastusta koskevaan arviointiin, sillä tarkastukset on suoritettu asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan mukaisesti.

71 Tarkastajien toteamuksesta, joka on esitetty pelkästään yrityksen edustajan ilmoituksen perusteella ja jonka mukaan pakkaustiloissa ei ollut tehty muutoksia, Espanjan kuningaskunta väittää, että ensimmäisellä käynnillä pakkausyrityksessä yrityksen tiloja koskevat tiedot ilmoitetaan aina pöytäkirjassa, johon merkitään sekä havainnoimalla saatuja tietoja, kuten tietoja laitteen tyyppinumerosta, mallista tai valmistajasta, että muita asianmukaisesti tarkistettuja tietoja, kuten tuotantomääriä koskevia tietoja. Se täsmentää, että myöhemmillä käynneillä tarkastaja tutkii aina tilat ja tarkistaa, onko edellisellä käynnillä saatuihin tie-

toihin verrattuna tapahtunut muutoksia. Mikäli näin on, siitä tehdään merkintä pöytäkirjaan. Mikäli muutoksia ei ole tehty, hän varmistaa yrityksen edustajalta, että mitään muutosta, joka olisi saattanut jäädä huomaamatta silmämääräisessä tarkastuksessa, ei ole todellisuudessa tehty. Jos vastaus on kieltävä, edustajan ilmoituksesta tehdään maininta pöytäkirjaan siltä varalta, että myöhemmin mahdollisesti havaitaan muutoksia.

72 Espanjan kuningaskunta väittää, että tämän menettelyn yksinkertaistettu muoto, johon pöytäkirjassa viitataan, ei johda harhaan ketään asiakirja-aineiston laatimiseen osallistuvaa henkilöä. Viranomaisille on kuitenkin jo annettu ohjeita sen varmistamiseksi, että asiat ilmaistaan tulevaisuudessa selkeämmin ja että niistä ilmenee tarkastuksen kulku.

73 Tältä osin on ensinnäkin muistutettava siitä, että asetuksen N:o 2677/85 2 artiklan viidennen kohdan mukaan hyväksymisen myöntämiseksi jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on tarkastettava paikan päällä hakevan yrityksen tilat ja pakkauskyky. Toiseksi kyseisen asetuksen 12 artiklan 1 kohdan kolmannessa kohdassa tarkoitettujen käyntien yhteydessä jäsenvaltioiden on tarkistettava vastaavuus irtotavarana ja pakattuna olevan öljyn kokonaismäärien sekä yrityksen alueella fyysisesti olevien tyhjien pakkausten kokonaismäärän ja varastokirjanpitoon merkittyjen tietojen välillä. Tämä tarkastus merkitsee sitä, että toimivaltainen viranomainen tutkii pakkaustilat kunkin tarkastuskäynnin aikana.

74 Nyt käsiteltävässä asiassa on kiistatonta, että Espanjan kuningaskunta ei ole näyttänyt toteen, että tällainen tutkimus olisi todellisuudessa suoritettu.

75 Yrityksen henkilöstön edustajan nimeämisestä yrityksen lailliseksi edustajaksi ilman minkäänlaista tätä koskevaa todistetta Espanjan kuningaskunta väittää, että yrityksen nimissä toimivan henkilön kyky edustaa yritystä on erityisen tärkeää silloin, kun kyseessä on ilmoitusten antaminen yrityksen nimissä. Sen merkitys on vähäisempi silloin, kun kyseinen henkilö yksinomaan kulkee tarkastajan seurassa tarkastuskäynnin aikana.

76 Tätä väitettä ei voida hyväksyä. Asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tarkastuksen asianmukainen suorittaminen on mahdollista vain siinä tapauksessa, että yrityksen johdon asianmukaisesti valtuuttama henkilö kulkee tarkastuksen suorittamiseen valtuutetun tarkastajan seurassa ja vastaa tarvittaessa tässä yhteydessä esitettyihin kysymyksiin.

77 Tarkastuskertomuksen toteamuksesta, jonka mukaan puuttui 14 000 pakkausta Espanjan kuningaskunta väittää, että 384:stä 25 litran pakkauksesta puuttui todellisuudessa 21, mutta koska niitä ei ollut käytetty oliiviöljyn myyntiin, sitä ei ollut otettu huomioon. Siitä, että 6 518:aa 1 litran pakkausta ja 6 970:ää 5 litran pakkausta ei ollut tarkastettu, Espanjan kuningaskunta muistuttaa, että ne on todellisuudessa tarkastettu punnitsemalla ja että siinä saatu luku oli olennaisilta osin sama kuin kirjanpitotiedoissa.

78 Tältä osin asiakirja-aineistosta ilmenee, että tarkastajien esittämien tietojen mukaan he eivät olleet kyenneet laskemaan 1 litran ja 5 litran pakkauksia. He olivat ilmeisesti näin ollen tyytyneet toteamaan, että pakkausten lukumäärän tarkastaminen oli ollut mahdotonta, täsmentämättä sen syitä tai ilmoittamatta vaihtoehtoisia laskutapoja.

79 Näin ollen on pääteltävä, että muita tarkastuskertomuksessa esitettyjä väitteitä ei tarvitse tutkia vaan että jo todetut sääntöjenvastaisuudet ovat sellaisenaan riittäviä 10 prosentin rahoituskorjauksen perusteeksi.

Yritys Fernández y Ruiz de Aguilar SA

80 Tarkastuskertomuksessa todetaan seuraavat sääntöjenvastaisuudet: pakatun oliiviöljyn ja pakkausten varastokirjanpito puuttuu kokonaan; määrien vastaavuutta koskevaa tarkastusta ei ole voitu suorittaa, koska tarkastajat ovat todenneet kertomuksessaan "ei mitään huomautettavaa", vaikka on kiistatonta, että määrien vastaavuutta koskevaa tarkastusta ei ollut voitu suorittaa. Tästä syystä komissio on soveltanut ilmoitettuihin tukiin 10 prosentin rahoituskorjausta.

81 Varastokirjanpidon puuttumisen osalta Espanjan kuningaskunta viittaa tarkastuspöytäkirjan tietoihin.

82 Kyseisen pöytäkirjan mukaan pakatun oliiviöljyn ja pakkausten varastokirjanpito on todellisuudessa olemassa ja se on tarkastettu. Komission tätä koskevat väitteet eivät siis ole perusteltuja.

83 Siitä, että määrien vastaavuutta koskevaa tarkastusta ei olisi voitu suorittaa, Espanjan kuningaskunta väittää, että tarkastaja ei ole ilmoittanut tarkastuksen aikana fyysisten varastojen ja kirjanpidon mukaisten varastojen vastaavuutta pöytäkirjassa, mutta on maininnut siitä myöhemmin AAO:n toimistolla laatimassaan kertomuksessa.

84 Tältä osin on riittävää todeta, että koska tiedot edellä mainitusta vastaavuudesta puuttuvat, on katsottava, ettei vaadittuja tarkastuksia todellisuudessa ole tehty; vaikka Espanjan kuningaskunta väittää, että tarkastukset on suoritettu myöhemmin, se ei ole näyttänyt toteen, että tämä väite pitäisi paikkansa.

85 Tämän tarkastuksen osatekijän tärkeyden vuoksi on siis pääteltävä, että 10 prosentin rahoituskorjaus on perusteltu.

Osuuskunta Uteco Jaén

86 Tarkastuskertomuksessa todetaan seuraavat sääntöjenvastaisuudet: tarkastajat ovat hyväksyneet laitteita, täyttötilat, varastotilat ja henkilöstön ilman tarkastuksia; minkäänlaista varastokirjanpitoa ei ole olemassa; pakatun oliiviöljyn varastojen ja pakkausvarastojen vastaavuutta ei ole mahdollista tarkastaa; poistuneet öljyerät on esitetty myynteinä, vaikka kyseessä on ollut pelkkä varastojen siirto; asiakkaiden tekemiä öljynpalautuksia ei ole huomioitu kirjanpidossa. Komissio on tästä syystä soveltanut ilmoitettuihin tukiin 10 prosentin rahoituskorjausta.

87 Ensimmäisen väitteen osalta Espanjan kuningaskunta viittaa huomautuksiinsa, jotka se on esittänyt Amador Rodríguez SL:n osalta ja joilla se on pyrkinyt kumoamaan saman väitteen tämän tuomion 70 ja 71 kohdassa.

88 Tarkastuksesta tehdystä pöytäkirjasta ilmenee, että pakkaustilojen ja varaston ominaisuuksien kuvaukseen liittyvässä osassa AAO:n tarkastajat ovat todenneet yksinomaan yrityksen edustajan ilmoituksen perusteella, että laitteisiin ja tiloihin ei ollut tehty muutoksia edellisen tarkastuksen jälkeen. Kuten tämän tuomion

73 kohdassa on täsmennetty, asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa kuitenkin edellytetään, että toimivaltainen viranomainen tutkii pakkaustilat kunkin tarkastuskäynnin aikana.

89 Espanjan kuningaskunta ei kiistä nyt käsiteltävässä asiassa sitä, että tällaista tarkastusta ei ole suoritettu.

90 Espanjan kuningaskunta väittää, että varastokirjanpito on olemassa, vaikka tarkastusta edeltäneiden päivien varastomuutoksia ei ollut kirjattu esimiehen poissaolon vuoksi; näitä varastomuutoksia koskevat asiakirjat olivat kuitenkin yrityksen tiloissa; oli siis mahdollista suorittaa AAO:n toimistolla asianmukainen kirjanpidon mukaisten varastojen tarkastus ja verrata niitä fyysisiin varastoihin paikan päällä tehtyjen muistiinpanojen perusteella.

91 Näillä perusteluilla ei voida kyseenalaistaa sitä, että asiassa on rikottu asetuksen N:o 2677/85 3 artiklan ensimmäistä kohtaa, jonka mukaan jokaisen pakkausyrityksen on pidettävä hyväksymispäivästään alkaen päivittäistä varastokirjanpitoa.

92 Nämä sääntöjenvastaisuudet ovat jo sellaisenaan niin merkittäviä, että nyt käsiteltävässä asiassa sovellettu 10 prosentin rahoituskorjaus on perusteltu.

Yritys Aragonesa de Aceite de Oliva

93 Tarkastuskertomuksessa todetaan seuraavat sääntöjenvastaisuudet: rahoituskirjanpito ja varastokirjanpito ovat puutteellisia; tarkastettujen asiakirjojen lukumäärää ei ole täsmennetty; kaikki yksityiskohdat saapuneista ja poistuneista oliiviöljyeristä puuttuvat; yhtiö on ilmoittanut, että 20 560 kg oliiviöljyä sekä 385 kg ja 175 litraa pakattua sille kuulumatonta oliiviöljyä on varastoituna sen varastoihin; yhtään hyväksytyltä yritykseltä vaadittavaa asiakirjaa ei ole esitetty; fyysisten varastojen ja kirjanpidon mukaisten varastojen vastaavuuden tarkastusta ei ole ollut mahdollista suorittaa; suurin osa saapuneesta oliiviöljystä on peräisin yhtiön osakkailta; on olemassa AAO:n Senpalle osoittama muistio, jossa ehdotetaan kirjanpitoon kuulumattoman 46 kg:n suuruisen tuote-erän vähentämistä. Komissio on tästä syystä soveltanut ilmoitettuihin tukiin 10 prosentin rahoituskorjausta.

94 Espanjan kuningaskunta väittää, että kirjanpidossa ilmenneet epätarkkuudet selittyvät sillä, että kyseessä on hiljattain hyväksytty yritys ja ensimmäinen tarkastuskäynti kyseiseen yritykseen.

95 Tältä osin on riittävää todeta, että tällainen selitys ei ole pätevä perustelu sovellettavan yhteisön lainsäädännön kannalta, eikä sitä siis voida hyväksyä.

96 Sen osalta, että tarkastettujen kaupallisten asiakirjojen lukumäärää ei ole ilmoitettu, Espanjan kuningaskunta korostaa, että vaikka tätä lukumäärää ei ole mainittu tarkastuksesta tehdyssä pöytäkirjassa, siinä on täsmennetty, että 100 prosenttia asiakirjoista, joista AAO:lla on luettelo, on tarkastettu. Niiden lukumäärä oli siis yksilöitävissä AAO:n toimistolla tehdyllä selvityksellä. Saapunutta ja poistunutta öljyä koskevien yksityiskohtien puuttumisen osalta se väittää, että pöytäkirjassa mainitaan saapuneet irtotavarana olleet oliiviöljyerät ja tarkastetut poistuneet erät, eli ne, jotka on ilmoitettu AAO:n tarkastamissa kirjanpito-

asiakirjoissa. Lisäksi kyseisessä pöytäkirjassa on täsmennetty, että 100 prosenttia saapuneita ja poistuneita eriä koskeneista tositteista tarkastettiin.

97 AAO:n tarkastajien laatimasta pöytäkirjasta ilmenee, että kirjanpitotiedot eivät olleet tarkastusten aikana saatavilla, mikä esti heitä tarkastamasta kirjanpidon mukaisten varastojen ja fyysisten varastojen vastaavuutta. Lisäksi toisin kuin muita yrityksiä koskevissa pöytäkirjoissa, Aragonesa de Aceite de Olivaa koskevassa pöytäkirjassa ei ole tietoja saapuneista ja poistuneista oliiviöljyeristä. Väitettä, jonka mukaan 100 prosenttia tositteista on tarkastettu, ei ole siis näytetty riittävällä tavalla toteen.

98 Nämä sääntöjenvastaisuudet ovat sellaisenaan niin vakavia, että 10 prosentin rahoituskorjaus on perusteltu.

Yritys Martínez Henarejos

99 Tarkastuskertomuksessa todetaan seuraavat sääntöjenvastaisuudet: oliiviöljyn, siementen, pakatun öljyn ja saapuneiden erien varastoista ei ole mitään kirjanpitoa; fyysisten varastojen ja kirjanpidon mukaisten varastojen vastaavuutta ei ole tarkastettu, sillä tämä tarkastus on tehty jälkikäteen AAO:n tiloissa; yrityksen esittämä kirjallinen selvitys siitä, miksi kirjanpito oli myöhässä, ei vastaa selityksiä, jotka sisältyvät tarkastuskäynnistä laadittuun pöytäkirjaan; Senpalle on toimitettu muistioita, joiden mukaan olisi vähennettävä ensinnäkin 435 kg öljyä, joka oli tutkimuksessa osoittautunut heikkolaatuiseksi, ja toiseksi 398 kg yhteisön vaatimuksia vastaamattoman laatuista öljyä. Komissio on tästä syystä soveltanut ilmoitettuihin tukiin 10 prosentin rahoituskorjausta.

100 Espanjan kuningaskunta väittää, että AAO:n toimistolla suoritetun tarkastuksen perusteella todettuja eroja niihin varastoihin nähden, jotka olivat fyysisesti olemassa tehtäessä tarkastusta paikan päällä, ei voida pitää merkittävinä, koska ne koskevat noin 1,17:ää prosenttia pakatun öljyn määrästä. Nämä erot johtuvat siitä, että yritys pakkaa öljynsä 16 erimalliseen pakkaukseen, joista fyysiset varastot koostuivat tarkastuksen aikana. Niitä malleja, joiden osalta eroja todettiin, oli 7, ja niitä koskevat absoluuttiset määrät olivat 2, 20, 4, 15, 6, 15 ja 10 litraa.

101 Tältä osin on riittävää huomauttaa, että kuten tämän tuomion 18 kohdastakin ilmenee, varastokirjanpitoon ja rahoituskirjanpitoon liittyvien asiakirjojen on oltava saatavilla yrityksissä sillä hetkellä kun toimivaltainen viranomainen suorittaa tarkastuksen, vaikka kyseessä olisikin ennalta ilmoittamaton tarkastus. Tilanne ei kuitenkaan ole ollut tällainen nyt käsiteltävässä asiassa, koska 6.10.1992 päivätystä AAO:n pöytäkirjasta ilmenee, että kutakin pakkausryhmää koskevia kirjanpitotietoja ei ollut kyetty saamaan tarkastuspäivänä.

102 Espanjan kuningaskunta ei ole selittänyt, miksi se, että kirjanpidon mukaiset varastot ja fyysiset varastot erosivat toisistaan kaikissa tapauksissa irtotavarana olevan oliiviöljyn ja pakkausten osalta ja puolessa tapauksista pakatun öljyn osalta, johtuisi käytettyjen pakkausmallien suuresta määrästä.

103 Näin ollen 10 prosentin rahoituskorjaus vaikuttaa perustellulta.

Yritys Hispanoliva

104 Tarkastuskertomuksessa todetaan seuraavat sääntöjenvastaisuudet: tiloja, varastotiloja ja yrityksen rakennetta ei ole tarkastettu, sillä yrityksen ilmoitukset on hyväksytty selvityksittä; säiliöitä ei ole myöskään tarkastettu, sillä tarkastaja on todennut, että "niitä on paljon ja ne on pantu esille huonosti"; mitään säiliöiden sääntöjenmukaisuutta koskevaa tarkastusta ei ole suoritettu; kaikki yksityiskohdat saapuneiden ja poistuneiden öljyerien ja kolmansista maista peräisin olevan tuonnin tarkastuksesta puuttuvat; yritys on esittänyt varastoista sellaisia luonnoksia, joita ei ole tarkastettu; tästä huolimatta tarkastajan laatimassa yhteenvetolomakkeessa mainitaan ainoastaan fyysisten varastojen ja kirjanpidon mukaisten varastojen vastaavuuden tarkastaminen, muilta osin on todettu vain "kunnossa". Komissio on tästä syystä soveltanut ilmoitettuihin tukiin 10 prosentin rahoituskorjausta.

105 Espanjan kuningaskunta muistuttaa siitä, että jotta paikan päällä tehtävissä tarkastuksissa keskityttäisiin tukihakemukseen sisältyvien tärkeimpien tietojen yksityiskohtien paikkansapitävyyteen, pakkausyritysten tilat ja laitteet tarkastetaan satunnaisesti, jos todetaan muutoksia aikaisempiin tarkastuksiin nähden. Jos muutoksia ei todeta, tarkastajat kysyvät yritykseltä, onko ollut jotain muutoksia, jotka ovat saattaneet jäädä huomaamatta, ja mikäli vastaus on kieltävä, siitä mainitaan tarkastusta koskevassa pöytäkirjassa siltä varalta, että todellisuudessa muutoksia on tehty.

106 Koska varastokirjanpidon tiedot vastasivat niitä pakatun öljyn määriä, jotka sijaitsivat fyysisesti yrityksen tiloissa tarkastuksen aikana, tarkastajat luopuivat laskemasta tarkasti siellä olleita pakkauksia; tarkastajalle on kuitenkin huomautettu siitä, että tulevissa tarkastuksissa on yksilöitävä niiden tarkka lukumäärä.

107 Kuten tämän tuomion 73 kohdassa on todettu, asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa edellytetään, että toimivaltainen

viranomainen tutkii pakkaustilat kunkin tarkastuskäynnin aikana. Espanjan kuningaskunta myöntää, että tässä tapauksessa tarkastusta ei ole tehty.

108 Espanjan kuningaskunta ei kiistä muitakaan EMOTR:n tarkastajien esittämiä toteamuksia.

109 Näin ollen 10 prosentin rahoituskorjausta ei voida kyseenalaistaa.

Yritys Hijos de Joaquín Seguí

110 Tarkastuskertomuksessa todetaan seuraavat sääntöjenvastaisuudet: laskujen numeroita ei ole viety kirjanpitoon; määrien ja laatujen varastomuutokset ovat virheellisiä; oliiviöljyn tai neitsytöljyn laatua rekisteröitäessä on tehty virheitä; pakkausten etiketeissä ei ole tunnistusnumeroita; AAO on ehdottanut 12.4.1993 Senpalle hyväksymisen peruuttamista kyseiseltä yritykseltä sen vuoksi, että sen pakkauskyky on pienempi kuin sovellettavassa lainsäädännössä edellytetty vähimmäispakkauskyky, mutta ehdotus on peruutettu 6.7.1993. Komissio on tästä syystä soveltanut ilmoitettuihin tukiin 10 prosentin rahoituskorjausta.

111 Espanjan kuningaskunta väittää, että EMOTR:n väitteet eivät ole riittävän perusteltuja, koska paikan päällä tehdyissä tarkastuksissa todettu ero pakatun oliiviöljyn fyysisten varastojen ja kirjanpidon mukaisten varastojen välillä oli yhteensä vain 142 litraa. Lisäksi tarkastajat olivat maininneet pöytäkirjaan lii-

tetyssä kertomuksessa tehneensä erityistarkastuksia. Käytännössä he olivat tarkastaneet liiketoimista laaditut laskut ja kuitit sekä esitettyjen kaupallisten asiakirjojen kirjaukset verorekistereihin.

112 Kuten julkisasiamies korostaa ratkaisuehdotuksensa 153 kohdassa, Espanjan kuningaskunnan esittämässä luvussa, 142 litraa, ei oteta huomioon kaikkia tarkastuksessa todettuja eroja, koska irtotavarana olevan öljyn ja pakkausten kirjanpidon mukaisten varastojen ja fyysisten varastojen välillä on havaittu useiden satojen yksikköjen suuruisia eroja.

113 Espanjan kuningaskunta ei kiistä EMOTR:n muiden toteamusten paikkansapitävyyttä.

114 Näin ollen 10 prosentin rahoituskorjaus vaikuttaa perustellulta.

Yritys Emiliano Vivas

115 Tarkastuskertomuksessa todetaan seuraavat sääntöjenvastaisuudet: paikan päällä tehty tarkastus on kestänyt 31.12.1993 vain neljä tuntia eli klo 16—20; varastoja ei ole; pakkausten tarkastusta ei ole voitu suorittaa, koska tarkastajan mukaan niitä ei ollut varastoitu asianmukaisesti; rahoituskirjanpidossa on huomattavia puutteita, sillä se ei sisällä laskuja vaan ainoastaan jäljennöksiä; ainoastaan

rahtikirjat on tarkastettu; tarkastajan loppulausunto: huolimatta ilmenneistä sääntöjenvastaisuuksista AAO:n tarkastaja on kuitenkin päätellyt, etteivät ne vaikuttaisi kyseisen yrityksen saamiin kulutustukiin.

116 Tarkastuksen keston osalta Espanjan kuningaskunta väittää, että kyseessä on pieni pakkausyritys, joka toimii vain osan vuodesta; tarkastuskäynti oli tehty tuotannollisista syistä tapahtuneen lomautuksen aikana, ja sen tarkoituksena oli ollut tarkastaa tiettyjen seikkojen noudattaminen. Paikan päällä oli tehty muitakin merkittäviä tarkastuksia, mutta koska irtotavarana olevaa ja pakattua öljyä ei ollut ollut varastossa, aikaa oli säästynyt huomattavasti.

117 Varastojen puuttuminen johtui yrityksen toiminnan vähäisyydestä, eikä sitä missään tapauksessa voida pitää poikkeavana tilanteena, sääntöjen rikkomisena tai puutteellisena toimintana.

118 Tyhjien pakkausten tarkastuksen osalta tarkastaja oli halunnut mieluummin arvioida niiden lukumäärän punnitsemalla, mikä oli osoittanut sen vastaavan kirjanpidon mukaisia varastoja; hän ei näet kyennyt tekemään lopullista laskelmaa näistä pakkauksista, koska niitä ei ollut varastoitu asianmukaisesti, joten hän oli pyytänyt yritystä pitämään kyseiset pakkaukset tulevaisuudessa asianmukaisesti saatavilla niiden laskemisen helpottamiseksi, ja tätä kehotusta oli myös noudatettu, kuten seuraava käynti osoitti.

119 Espanjan kuningaskunta myöntää, että asetuksen N:o 2677/85 12 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitettua tarkastusta ei ole tehty. Tämän säännöksen rikkominen on jo sellaisenaan niin vakava, että 10 prosentin rahoituskorjauksen soveltaminen on tässä tapauksessa perusteltua.

120 Edellä esitetyn perusteella riidanalaisen päätöksen Espanjan kuningaskuntaa koskeva osa on kumottava siltä osin kuin siinä on evätty kokonaan EMOTR:n rahoitus osuuskunta Olivar de Seguralle ja yritys Agroalimentaria Minervalle myönnetyiltä tuilta.

Oikeudenkäyntikulut

121 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja Espanjan kuningaskunta on hävinnyt asian, viimeksi mainittu on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta varainhoitovuonna 1992 rahoitettuja menoja koskevien jäsenvaltioiden tilien sekä tiettyjen varainhoitovuoden 1993 menojen tarkastamisesta ja hyväksy-**

misestä tehdyn päätöksen 96/311/EY muuttamisesta 20 päivänä marraskuuta 1996 tehdyn komission päätöksen 96/701/EY Espanjan kuningaskuntaa koskeva osa kumotaan siltä osin kuin siinä on evätty kokonaan EMOTR:n rahoitus osuuskunta Olivar de Seguralle ja yritys Agroalimentaria Minervalle myönnetyiltä tuilta.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Espanjan kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kapteyn Hirsch Ragnemalm

Julistettiin Luxemburgissa 6 päivänä heinäkuuta 2000.

R. Grass

kirjaaja

J. C. Moitinho de Almeida

kuudennen jaoston puheenjohtaja